

Bilag 2 – Forvaltningens sammenskrivning af hørings svar vedrørende madordning i skolerne

	Afsender af hørings svar	Indhold i hørings svar	Forvaltningens svar
	Skole		
1	Avedøre Skole Skolebestyrelsen	<p>Skolebestyrelsen på Avedøre skole har følgende bemærkninger.</p> <p>Det er svært at finde et egnet udleveringssted grundet manglende kvadratmetre. Der vil derfor være et pladsproblem i forhold til et relevant udleveringssted.</p> <p>Der ses en økonomisk udfordring for nogle familier, hvorfor det er vigtigt, at ordningen skal være både prisdygtig, samtidig med at det skal være sundt og enkelt.</p> <p>Det kan være en udfordring for flere forældre at benytte et elektronisk bestillingssystem, da de har svært ved at håndtere digitaliseringen.</p> <p>Det er vigtigt, at der kan bestilles så sent som muligt, med en fleksibel bestillingsordning, da et behov tit kan opstå akut.</p> <p>Det er vigtigt at al administration skal gå via centraladministrationen.</p> <p>Skolebestyrelsen finder det mærkværdigt at sætte et projekt i gang, som skolebestyrelsen ikke tror på, da ordningen ikke forventes at kunne fungere for hverken elever eller leverandør på sigt, på baggrund af tidligere erfaringer.</p> <p>Skolebestyrelsen sår derfor tvivl ved holdbarheden i løsningen.</p>	<p>Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.</p> <p>Hvis skolebestyrelsen tilslutter sig madordningen, skal der efterfølgende ses på, hvordan der kan skaffes de nødvendige fysiske rammer.</p>

2	<p>Dansborgskolen Skolebestyrelsen</p>	<p>Skolebestyrelsen på Dansborgskolen har følgende bemærkninger.</p> <p>En skolemadsordning bør være en ordning, hvor maden fremstilles på skolen – gerne med børn involveret – for at fremme den totale læreproces og oplevelse af måltidets tilblivelse. Både i et uddannelses – som dannelsesperspektiv. Det forslåede koncept lærer børnene, at mad er noget, der blot er et klik væk. Hvis skolen betragtes som en samfundsinstitution, der gerne vil medvirke til at gøre børnene kompetente voksne, menes konceptet ikke at være det rettet.</p> <p>Skolebestyrelsen påpeger, at med de nuværende skolebodsmidler, kan der købes frugt til alle børn på skolen et par gange om måneden. Disse midler vil med den forslåede ordning skulle bruges til finansiering af køleskabe til købemad, der kun vil omfatte nogle børn. Det bifaldes ikke af skolebestyrelsen.</p> <p>Skolebestyrelsen udtrykker bekymring for, at der i forlængelse af den forslåede skolemadsordning indføres et A-hold og et B-hold, da priserne – selv om de ikke er ublu dyre – trods alt er en vis udskrivning for familier med flere skolebørn.</p> <p>Det forslås, at hvis der skal etableres en madordning som beskrevet, at der etableres en tilskudsordning i lighed med "EAT-projektet" i Københavns Kommune.</p>	<p>Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.</p> <p>Forvaltningen tager forslagene til efterretning. Det er dog ikke muligt inden for de eksisterende fysiske og økonomiske rammer at etablere en egentlig kantine/café på skolerne.</p> <p>Til orientering er fundet nedenstående oplysninger om afgørelsesgrundlaget på ansøgning af tilskud til madordningen i Københavns kommune.</p> <p><i>Tilskuddet gives på baggrund af det antal personer, der er i hjemmet og den årlige husstandsindkomst ud fra sidst afsluttede kalenderår. Indkomstgrænserne er baseret på OECD's fattigdomsgrænse.</i></p>
---	---	--	--

			<table border="1"> <thead> <tr> <th>Personer på adressen</th> <th>skolemad til 0 kr.</th> <th>skolemad til 5 kr.</th> <th>skolemad til 10 kr.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2-4 personer</td> <td>0-103.258 kr.</td> <td>103.258-188.702</td> <td>188.702-269.159</td> </tr> <tr> <td>5 personer</td> <td>0-118.051</td> <td>118.051-215.403</td> <td>215.403-307.719</td> </tr> <tr> <td>6 personer og derover</td> <td>0-171.646</td> <td>171.646-240.304</td> <td>240.304-343.292</td> </tr> </tbody> </table>	Personer på adressen	skolemad til 0 kr.	skolemad til 5 kr.	skolemad til 10 kr.	2-4 personer	0-103.258 kr.	103.258-188.702	188.702-269.159	5 personer	0-118.051	118.051-215.403	215.403-307.719	6 personer og derover	0-171.646	171.646-240.304	240.304-343.292
Personer på adressen	skolemad til 0 kr.	skolemad til 5 kr.	skolemad til 10 kr.																
2-4 personer	0-103.258 kr.	103.258-188.702	188.702-269.159																
5 personer	0-118.051	118.051-215.403	215.403-307.719																
6 personer og derover	0-171.646	171.646-240.304	240.304-343.292																
3	Engstrandskolen Skolebestyrelsen	<p>Skolebestyrelsen på Engstrandskolen har følgende bemærkninger.</p> <p>Skolebestyrelsen finder idéen og tanken bag en ny og revitaliseret skolemadsordning velkommen.</p> <p>Prisen på maden indebærer, at tilbuddet må betragtes som et alternativ til den daglige madpakke hjemmefra og ikke en egentlig skolemadsordning for alle elever på alle skoledage.</p> <p>Ulempen ved prisen er, at ordningen får en smule social slagside.</p> <p>Skolebestyrelsens ønsker at ordningen er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sund og nærende • Gerne økologisk • Varierende udbud • En konkurrencedygtig pris 	Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.																

		I forhold til etablering af skolemadsordningen er der ingen specifikke krav på Engstrandskolen.	
4	Frydenhøjsskolen Skolebestyrelsen	<p>Skolebestyrelsen på Frydenhøjsskolen har følgende bemærkninger.</p> <p>Den forslåede løsning matcher i store træk den ordning, som skolen allerede har, som kun benyttes af 4 % eleverne.</p> <p>Skolebestyrelsen vil rette fokus på muligheden for at lave en forsøgsordning på skolen, hvor der startes en lille kantine op på skolen, evt. parallelt med udrulningen af den beskrevne ordning på de andre skoler.</p> <p>Begrundelsen er et ønske om at give eleverne gode mad- og spisevaner, hvilket findes vigtigt, da overvægtige børn er et stigende problem. Ligeledes kommer elever i overbygningen ofte i skole uden at have spist morgenmad, hvilket går ud over deres indlæring. Eleverne tænkes inddraget i processen, hvor der også skal være fokus på trivsel og samvær.</p> <p>På Frydenhøjsskolen har man "Pauserummet", der er placeret ovenover Frydenhøjhallen. "Pauserummet" indeholder et mindre produktionskøkken samt gode forhold, hvor eleverne kan sidde og indtage deres mad.</p> <p>Hvis ordningen kan implementeres vil skolen kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrere madkultur i skoledagen, enten som et UU-fag (understøttende undervisning), eller som en del af matematik, dansk, biologi, geografi, samfundsfag og madkundskab. • Give eleverne mulighed for selv at beslutte, 	<p>Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.</p> <p>Forvaltningen tager forslagene til efterretning. Det er dog ikke muligt inden for de eksisterende fysiske og økonomiske rammer at etablere en egentlig kantine/café på skolerne.</p>

		<p>hvilken mad de vil spise netop den dag, hvilket vil gøre oplevelsen mere personlig, end hvis forældrene "bare" har været inde på nettet og bestille den.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Give eleverne fleksibilitet: det vil ikke være nødvendigt at bestille maden via internettet, inden skolen er startet, men man kan selv have penge med i skole og have ansvar for at forvalte dem fornuftigt. Skolebestyrelsen tror på, at især de mindre elever vil vokse af denne tillid. De ældre elever i udskolingen vil formentlig blive på skolens område og spise deres frokost sammen med deres kammerater, i stedet for at forlade skolens område (som en stor del af dem gør nu) • Elever kan kommentere maden/tage ejerskab og komme med forslag til opskrifter, være med i et smagspanel eller komme med forslag til serveringsmetoder. Det handler i høj grad om at inddrage eleverne og få dem til at føle, at det er deres kantine. <p>Skolebestyrelsen er opmærksom på, at forslået ordning ikke indeholder budget, men bestyrelsen er indstillet på at ville beskrive projektet sammen med kompetente folk fra forvaltningen.</p>	
5	Gungehuskolen Skolebestyrelsen	<p>Skolebestyrelsen på Gungehuskolen har følgende bemærkninger.</p> <p>Skolebestyrelsen har valgt, at der ikke skal oprettes madordning på Gungehuskolen, svarende til det forslag som Børne- og Undervisningsudvalget den 4. september 2014 har besluttet at sende i høring.</p> <p>Skolebestyrelsen frygter, at en madordning vil betyde, at det bliver umuligt at få børn til at spise ganske almindelige rugbrødsmadpakker.</p>	Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.

		<p>Bestyrelsen er bekymret for, at økonomien og ressourceforbruget for de særdeles hårdtrængte skoler, ikke kan gennemskues.</p> <p>Skolebestyrelsen har valgt at kommenterer på høringsmaterialet på 4 forhold.</p> <p><i>Sagsfremstillingen</i> Som udgangspunkt er skolebestyrelsen enig i, at sund og ernæringsrigtig mad skal være i fokus på kommunens skoler</p> <p>Skolebestyrelsen mangler baggrundsmaterialet, der understøtter en velbegrunderet beslutning om etablering af skolemadsordning på kommunens skoler, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Debat om, hvorvidt det i virkeligheden kan svare sig, at tilbyde alle elever et gratis måltid og en friskbagt bolle om morgenen. • Erfaringer fra madordninger i 0-6 års institutionerne. • Materiale/undersøgelser, der viser, hvordan det aktuelt ser ud med de måltider eleverne får med hjemmefra i relation til sundhed og ernæring. • Materiale fra andre kommuner, der allerede har lignende ordning. • Evaluering af allerede eksisterende madordninger på skolerne • Definition af begrebet "sund og ernæringsrigtig mad" <p><i>Skolemadsordning på Hvidovre folkeskoler og specifikke forhold på den enkelte skole ift. etablering.</i> Skolebestyrelsen ser modellen for en etablering af skolemadsordning muligt. Dog er der en række problemstillinger, der ønskes klarlagt før en</p>	<p>Konceptet for madordningen i skolerne bygger på erfaring fra 0-6 års området, samt erfaringer fra andre kommuner med et lignende koncept.</p> <p>Der benyttes fødevarerstyrelsens definitioner i forhold til begreberne "sund og ernæringsrigtig mad".</p>
--	--	--	---

		<p>etablering er mulig.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klarhed omkring deltagelse af personale fra den enkelte skole i ordningen. • Lokalemangel og steder til opstilling af evt. køleskabe. • Der ønskes en uddybning af udsagnet ”der må forventes en opstartsfasen for skolemadsordningen, hvor der arbejdes med frokostkulturen på skolerne”, da det rejser spørgsmål om, om der er behov for at gennemføre en egentlig antropologisk kulturanalyse omkring frokostkulturen, for at få klarlagt dette udsagn. <p><i>Udbud ud fra model 2 ”catering – privat leverandør” og eventuelle krav</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maden bør kunne bestilles kl. 7 samme dag som levering. • Mulighed for bestilling af turmadpakker, der levers om morgenen på turdagen. • Bestilling af rugbrødsmadder med forskelligt pålæg. <p><i>Andre løsninger og visioner</i></p> <p>Alternative forslag, der bør tages med i debatten om beslutning af indførelse af skolemadsordning på folkeskolerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablering af kantine eller café på skolerne, hvor der kan købes sund og ernæringsrigtig kost. Det vil desuden give mulighed for at have et social samlingspunkt ved frokosten. • Etablering af en frugt-, brød- og (sunde) drikkevarerbod som projekt og med elevinddragelse. • Opstilling af automater med varieret tilbud af sund og ernæringsrigtig kost, frugt og mellemmåltider, samt sunde drikkevarer til 	<p>Det er ikke planlagt at gennemføre en antropologisk kulturanalyse omkring frokostkulturen.</p> <p>Forvaltningen tager forslagene til efterretning. Det er dog ikke muligt inden for de eksisterende fysiske og økonomiske rammer at etablere en egentlig kantine/café på skolerne.</p>
--	--	---	---

		fornuftige priser	
6	Holmegårdsskolen Skolebestyrelsen	<p>Skolebestyrelsen på Holmegårdsskolen har følgende bemærkninger og spørgsmål.</p> <p>Skolen har allerede en madordning, hvorfor de fysiske forhold til opbevaring og udlevering af skolemad er tilstede på skolen.</p> <p>Krav til udbudsmaterialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er vigtigt, at der er mere end én ret pr. dag at vælge imellem. • Seneste bestillingstidspunkt har stor betydning. På Holmegårdsskolen kan der pt. bestilles mad frem til kl. 7, med levering samme dag. Derfor er Model 1, hvor bestillingen skal ske om morgenen dagen før ikke et brugbart forslag. • Prisen må ikke blive for høj. 35 kr. vil formodentlig afholde mange fra at anvende tilbuddet • Høj kvalitet af råvarerne og høj grad af økologi <p>Spørgsmål: Der sættes spørgsmålstejn ved, hvordan man kan sætte en madordning i udbud, når man ikke ved, hvor mange skolebestyrelser/skoler, der ønsker at tilslutte sig ordningen, da omfanget af tilslutning anses at have betydning for prisen.</p>	<p>Forvaltning tager bemærkningerne til efterretning.</p> <p>Forvaltningens svar: Skolebestyrelsernes mulighed for at vælge madordningen fra, medtages i udbudsmaterialet, så leverandøren er opmærksom på dette aspekt.</p> <p>Da det af naturlige årsager er svært at vide, hvilken leverandør, der vinder udbuddet, og dermed også hvilke menuer, der bliver tilgængelig, er det forvaltningens vurdering, at skolebestyrelserne vil have et bedre grundlag at træffe beslutning ud fra, hvis de kender ordningen inkl. menuer, bestillingsprocedure mv.</p>
7	Langhøjskolen Skolebestyrelsen	Skolebestyrelsen på Langhøjskolen har følgende bemærkninger.	Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.

		<p>Skolebestyrelsen er enig i, at eleverne har behov for et eller flere velsmagende og ernæringsrigtige måltider i løbet af skoledagen. Bestyrelsen synes dog, at det fremsendte forslag mangler at inkludere de pædagogiske, sociale og læringsmæssige aspekter, som en madordning på en folkeskole også bør indeholde.</p> <p>Skolen har en velfungerende ordning, ”<i>Bixen</i>”, der tilgodeser alle ovenstående aspekter, samtidigt med at der leveres sund mad til eleverne. I <i>Bixen</i> står skolens elever i samarbejde med uddannet personale for at tilberede og sælge maden. Eleverne fører ligeledes regnskab og står for oprydning og rengøring, hvorved eleverne lærer at samarbejde omkring basale huslige færdigheder og regnskabsføring/matematik. Det økonomiske overskud fra ordningen går til klassernes lejrskole året efter.</p> <p>Skolebestyrelsen er meget tilfreds med den eksisterende ordning og vil nødigt skulle konkurrere med kommercielle frokostordninger. Det forslås, at forvaltningen undersøger muligheden for at etablere en lignende ordning på de andre skoler, og hvorvidt de kan integreres i en kommende madordning.</p> <p>Skolebestyrelsen undre sig over målet med at madordningen skal nå op på en tilslutning på 10 % og at det i den forbindelse anbefales, at skolen skal være behjælpelig med at markedsføre en privat leverandør. Bestyrelsen vil gerne understøtte information om sund livsstil, men anser ikke markedsføring af private produkter for skolen kerneopgave.</p>	
--	--	---	--

		<p>Bestyrelsen gør opmærksom på, at der i forslaget ikke er taget højde for tilbud til elever med specielle behov eller præferencer; f.eks. kosher mad, gluten- og laktosefri og /eller vegetar mad.</p> <p>Skolebestyrelsen er bekymret for, at ordningen skal ramme socialt skævt, og savner overvejelser om, hvordan man sikre sund mad til udsatte elever, da det primært er disse elever, der mangler sunde og ernæringsrigtige tilbud i skoletiden. Disse vil ikke blive tilgodeset i den beskrevne ordning, da priserne er for høje.</p> <p>Overordnet set støttes tilbuddet om sund mad til alle elever, men bestyrelsen finder det vigtigt, at man overvejer, hvordan man bruger pengene mest hensigtsmæssigt. Ligeledes findes det vigtigt at have fokus på at oprette madordninger, der inkludere alle elever, der ønsker det.</p>	
8	Præstemoseskolen Skolebestyrelsen	<p>Skolebestyrelsen på Præstemoseskolen har følgende bemærkninger.</p> <p>Skolebestyrelsen er tilfreds med muligheden for en skolemadordning. Skolen har en madordning i dag og støtter tanken om at brede det ud til alle skolerne.</p> <p>Skolebestyrelsen ønsker, at der indgås aftale med privat leverandør, der har erfaring med produktion og udbringning af skolemad, og som kan levere et varieret og ernæringsrigtigt udbud til fornuftig pris.</p> <p>Det bliver påpeget, at det har stor betydning, at der kan bestilles mad med kort varsel, samt at leveringen skal være stabil og til faste tider.</p>	Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.
9	Risbjergskolen	Skolebestyrelsen på Risbjergskolen har følgende	Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.

	<p>Skolebestyrelsen</p>	<p>bemærkninger.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolebestyrelsen vil gerne advare imod, at kommunen i en informationskampagne sætter lighedstegn mellem "køb af skolemad" og "sund og nærende frokost". • Risbjergskolen har i dag ikke udleveringskøkkenfaciliteter, der modsvarer de stillede krav i materialet. • Skolebestyrelsen savner en vision om pædagogisk inddragelse af eleverne i ordningen og er også i tvivl om formålet med den foreslåede skolemadsordning. • En skolemadordning skal være tilgængelig for alle elever og derfor skal betalingsstrukturen kunne tage en families økonomiske forhold i betragtning. • Det er vigtigt, at madordningen tilbyder flere alternative retter hver dag, således at elever med forskellige intolerancer og allergier har mulighed for at finde et alternativ. • Når der skal bestilles mad aftenen før, så kan ordningen ikke benyttes som en sidste øjebliksløsning, hvilket er en nødvendighed. <p>Skolebestyrelsen mener, at beslutningen om skolemad træffes bedst af børnenes forældre og ser intet grundlag for, at beslutningen skal træffes centralt af kommunalbestyrelsen.</p> <p>Det er positivt, at kommunen ønsker at understøtte muligheden for skolemad med f.eks. budget til madudlevering og også, at kommunen kan forhandle gode aftaler med private/kommunale leverandører, som skolen kan vælge at benytte.</p> <p>Skolebestyrelsen mener ikke, at det udarbejdede</p>	<p>Hvis skolebestyrelsen tilslutter sig madordningen, skal der efterfølgende ses på, hvordan der kan skaffes de nødvendige fysiske rammer.</p>
--	--------------------------------	---	--

		høringsmateriale er fyldestgørende og vil bede Børne- og Undervisningsudvalget behandle skolemadsordningen endnu engang med fokus på vision og formål med ordningen førend udbudsmaterialet fremsendes til relevante leverandører.	
10	Ungdomsskolen Skolebestyrelsen	<p>Ungdomsskolens bestyrelse har følgende ønske:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elever i fritidsundervisningen kan bestille samme dag til levering om eftermiddagen/aftenen. <p>Ungdomsskolens bestyrelse har følgende bemærkninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I Heltidsundervisningsundervisningen ønskes en evt. bespisning af eleverne integreret som en del af undervisningen, så eleverne er med til madlavningen. • I Fritidsundervisningen giver ordningen mening, hvis maden leveres sidst på dagen • Økonomien er afgørende. Ordningen er god ved ét barn, men kan være en udfordring, hvis man har flere. <p>Eleverne i Ungdomsskolens bestyrelse har følgende bemærkning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fleksibel ordning med mulighed for bestilling og ”spontankøb” • Fast gentagne valgmuligheder, så man kan vælge noget kendt • Kort bestillingsfrist – gerne samme morgen 	<p>Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.</p> <p>Forvaltningens bemærkning: Ungdomsskolen er ikke tænkt ind som en del af udbuddet.</p>
11	Fælles elevråd	<p>Fælles Elevråd har påpeget 4 områder, der har betydning for en madordning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestilling af mad: Det er vigtigt, at der kan bestilles så sent som muligt og gerne via nettet. • Kvalitet og sammensætning af indholdet i madordningen: Madordningen skal gerne 	<p>Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.</p> <p>Forvaltningens bemærkning: Input fra Fælles Elevråd er indhentet ved en drøftelse i Fælles Elevråd, hvor forvaltningen har indhentet input, som efterfølgende er samlet op i et notat.</p>

		<p>indeholde både frokostmåltider og snacks. Især snacks vurderes som vigtig i forhold til de store elever. Desuden er det vigtigt, at der er stor variation i tilbuddene, så der er noget for alle. Ligeledes gives der udtryk for ønske om, at madordningen også kan omfatte drikkevarer, så der er alternativ til mælkeordningen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Priser: Der ønskes priser holdt på et niveau, så alle har råd til at benytte ordningen• Generelle kommentarer: Det blev forslået, at der reklameres for ordningen, så eleverne ved den eksisterer. Eleverne synes umiddelbart at madordning er en god ide.	
--	--	--	--